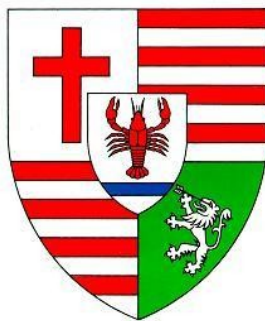

**Budapest Főváros XVII. kerület
Rákosmente Önkormányzata**

**KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM
2009-2013**

MODERN KERTVÁROS

2009. október

Összefoglaló

Budapest XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata a kerület kiemelkedő zöldfelületi adottságaira tekintettel és a lakosok elvárásainak megfelelően környezetvédelmi programot dolgoz ki.

A környezetvédelmi program olyan hosszú távú terv, amely mindazon célkitűzéseket és feladatokat összesíti, amelyek a kerület adottságai, jellegzetességei, az aktuális trendek, illetve a lakosok igényei szempontjából a következő öt év során kiemelkedő jelentőséget kapnak.

A program az érvényes jogszabályokra tekintettel elsősorban azokra a területekre koncentrálni fog, amelyekben kerületünk hátrányban van, illetve komoly fejlődési és fejlesztési lehetőségekkel rendelkezik. Ilyenek az alábbi főbb területek:

1. Zöldterület-gazdálkodás
2. Települési környezet tisztaság, hulladékgazdálkodás
3. Csapadékvíz elvezetés
4. Környezeti nevelés
5. Energiagazdálkodás

A program kijelöli a következő öt év fő fejlesztési irányait, emellett feladatokat is megfogalmaz.

A program megvalósítása során nagy szerep hárul az önkormányzat kommunikációjára, hiszen a kitűzött célok (szemléletváltás, lakosság bevonása, stb.) csak tájékoztatás, a figyelem felkeltése és ösztönzés révén érhetők el.

Tartalom

1. A KÖRNYEZETI ELEMEK ÁLLAPOTA.....	3
2. HELYZETKÉP ÉS CÉLOK.....	11
3. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	11
4. A PROGRAM HATÓKÖRE.....	12
5. FŐ TERÜLETEK KIJELÖLÉSE.....	12
6. FŐ CÉLKITŰZÉSEK MEGFOGALMAZÁSA.....	12
7. ELVEK MEGHATÁROZÁSA.....	13
8. SWOT ANALÍZIS.....	15
9. ELŐKÉSZÍTŐ FELADATOK.....	15
10. A PROGRAM RÉSZTERÜLETEI.....	16
10.1. TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET TISZTASÁGA ÉS HULLADÉKGAZDÁLKODÁS.....	16
10.2. ZÖLDTERÜLET-GAZDÁLKODÁS.....	18
10.3. VIZEK VÉDELME.....	19
10.3.1. Csapadékvíz elvezetése.....	19
10.3.2. Szennyvíztisztítás, -kezelés.....	20
10.3.3. Felszín alatti vizek védelme.....	20
10.4. KÖRNYEZETI NEVELÉS.....	21
10.5. ENERGIAGAZDÁLKODÁS.....	21
10.5.1. Táv hő.....	21
10.5.2. Gáz.....	22
10.5.3. Villamos energia.....	22
10.5.4. Alternatív energia.....	22
10.6. ZAJVÉDELEM.....	22
10.7. LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM.....	24
10.8. KÖZLEKEDÉS-SZERVEZÉS.....	24
10.9. ÍVÓVÍZ ELLÁTÁS.....	25
10.10. TERMÉSZETVÉDELEM.....	25
10.11. HAVÁRIA.....	26
10.12. KÖRNYEZETVÉDELMEET SZOLGÁLÓ EGYÉB ÖNKORMÁNYZATI INTÉZKEDÉSEK.....	26
11. MEGVALÓSÍTÁS.....	26
11.1. ALAPELVEK.....	26
11.2. KOMMUNIKÁCIÓ.....	28
12. VÉGREHAJTÁS.....	29

1. A környezeti elemek állapota

A KERÜLET ARCULATA, JELLEGE

Az Önkormányzat kerülethatárának és területének leírása

A XVII. kerület határa (1997.évi CXVIII.tv. alapján): a Tünde utcától a X., XVII., XVIII. kerületek hármashatárpontjától délkelet felé halad a Csévész utcáig, innen a Bélatelepi úton halad a Baross utcáig, Baross utca, majd többszöri töréssel a mai Ferihegyi repülőtér területén is haladva a Felsőbabád utcán halad a Ferihegyi útig. Innen a Ferihegyi út mentén, majd többszöri töréssel a Ferihegyi repülőtér területén halad a XVII. és XVIII. kerület és Vecsés hármashatárpontjáig. Innen a Ferihegyi repülőtér területén a Vecsés-Budapest határon halad a XVII. kerület-Vecsés-Ecser hármashatárpontig. Innen a Budapest-Ecser határon halad a Budapest-Ecser-Maglód hármashatárpontig, innen Budapest-Maglód határon halad a Budapest-Maglód-Pécel hármashatárpontig, majd a Budapest-Pécel határon halad a Budapest-Pécel-Nagytarcsa hármashatárpontig. Innen a Budapest-Nagytarcsa határon halad a XVII., XVI. kerületek és Nagytarcsa hármashatárpontjáig. Innen a XVI., X., XVII. kerületek hármashatárpontjáig, innen a Határmalom utcán a Pesti útig, majd az 526. soron a MÁV újszászi vasútvonaláig. Innen a Régi vám utcán a Tünde utcai kiindulási pontig.

A kerület egyes városrészeinek határvonalai a **873/1993. (VI. 24.)** Főv. Kgy. határozat értelmében:

Akadémiaközpont: Pesti út a X. és XVII. kerület közigazgatási határától - 513. utca - a MÁV újszászi vonala - a X. és XVII. kerület közigazgatási határa a Pesti útig.

Rákospatak: Rákospatak a Dunaszeg utcától - a főváros határa - Pesti út - Szigetcsép utca - Csongrád utca - Pesti út - Tápióbicske utca - Péceli út - Dunaszeg utca és északnak meghosszabbított vonala a Rákospatakig.

Rákospatak-Újtelep: A XVI. és XVII. kerület közigazgatási határa az Ároktő utca északnak meghosszabbított vonalától - a főváros határa - Rákospatak - Gázló köz - Ároktő utca, Jászladány utca - Óságyard utca - Ananász utca, Ároktő utca és északnak meghosszabbított vonala a XVI. és XVII. kerület közigazgatási határig.

Rákoshely: Széchenyi utca a Széchenyi utcától - Ferihegyi út - Ásvány utca - a MÁV újszászi vonala - a főváros határa - a XVII. és XVIII. kerület közigazgatási határa - a X. és XVII. kerület közigazgatási határa - a MÁV újszászi vonala - Táncsics Mihály utca - Táncsics Mihály utca és a Flamingó utca közötti telek belső határvonala a Flamingó köz - Széchenyi utca meghosszabbított vonala a Flamingó köz - Széchenyi utca a Széchenyi utcáig.

Rákospatak: Rákospatak a X. és XVII. kerület közigazgatási határától - Dunaszeg utca É-nak meghosszabbított vonala - Dunaszeg utca - Péceli út - Tápióbicske utca - Pesti út - Összekötő utca - a MÁV újszászi vonala - Ásvány utca - Ferihegyi út - Széchenyi utca - Széchenyi utca és annak meghosszabbítása a Flamingó köz - a Táncsics Mihály utca és a Flamingó utca közötti telek belső határvonala a Flamingó köz - Táncsics Mihály utca - a MÁV újszászi vonala - 513. utca - Pesti út - a X. és XVII. kerület közigazgatási határa a Rákospatakig.

A városrész határain belül:

Madárdomb: Lázár deák utca az Aranylúd utcától - Borsó utca - Sarlósfecske utca - Füstifecske utca - Flamingó utca - Aranylúd utca a Lázár deák utcáig.

Rákoskert: Pesti út az Összekötő utcától - Csongrád utca - Szigetcsép utca - Pesti út - a főváros határa - a MÁV újszászi vonala - Összekötő utca a Pesti útig.

Rákosliget: Ároktő utca északnak meghosszabbított vonala a XVI. és XVII. kerület közigazgatási határától - Ároktő utca - Ananász utca - Ósagárd utca – Jászladány utca - Ároktő utca - Gázló köz - Rákos-patak - a X. és XVII. kerület közigazgatási határa - a XVI. és a XVII. kerület közigazgatási határa az Ároktő utca északnak meghosszabbított vonaláig.

A városrész határain belül:

Régiakadémiatelep: Gyöngytyúk utca a Cinkotai úttól - Liszt Ferenc utca - a MÁV hatvani vonala - Cinkotai út a Gyöngytyúk utcáig.

Állandó lakosainak száma több mint 83 ezer fő (2008.). A kerület főleg lakójellegű peremkerület, többségében alacsony szintszámú, laza családházias beépítéssel, több intenzív beépítésű lakóteleppel és néhány fontosabb ipari létesítménnyel.

ELHELYEZKEDÉS, DOMBORZAT

A XVII. kerület a főváros legnagyobb kerülete, 54,83 négyzetkilométer területű, több mint 25-szöröse a legkisebb budapesti kerületnek. A kerület belvároshoz legközelebbi határa légvonalban 12 km-re van a Lánchíd mellett álló nulla kilométerkötőtől, így tehát Rákosmente Budapest legtávolabbi része.

Az egyik legszebb fekvésű pesti kerület, amely részben ugyanolyan magasan terül el, mint a Gellért-hegy. Noha a Pesti-síkság része, területe szinte teljes egészében dimbes-dombos. A pesti oldal és egyben a Pesti síkság legmagasabb pontja, az Erdő-hegy is itt található Rákoskert és Rákoscsaba legkeletibb lakóházas találkozásánál, a Pesti út mentén. Magassága 241 méter (a Gellért-hegy 235 méteres).

A Ferihegyi repülőtér Budapest XVII., és XVIII. kerülete, valamint Vecsés területén fekszik. A Ferihegyi Repülőtér 2-es kifutópályájának kb. harmada Rákosmentén van.

ÉGHAJLAT

A mérsékelt égöv kontinentális változatára jellemző hőmérsékleti- és csapadékviszonyok az uralkodók. Az évi hőmérséklet 11°C körüli, az évi csapadékmennyiség 400-600 mm között ingadozik. Az országban általában uralkodó északnyugati széliránnyal szemben a kerület mikroklímájára a gyakoribb keleti-délkeleti szélirány a jellemző.

KÖRNYEZETI ELEM

Földtani közeg

Az Ős-Duna-meder itt lerakott allúvium kavics teraszaiból eredően gazdag kavicslelőhelyek találhatók a kerületben, melyek kiaknázására a múlt században több kavicsbánya jött létre. A kavicskitermelés mára megszűnt.

Víz

A vizek védelme kiterjed mind a felszín alatti vizekre. A víz az élet számára nélkülözhetetlen a szennyeződésektől a megtisztítás igen költséges, éppen ezért nem csak az ivóvizek, hanem minden típusú víz (vízfolyás, talaj- és rétegvizek, karsztvizek) védelme az ember egyik legfontosabb feladata.

Felszíni víz

Felszíni vizek védelme

A kerület három vízfolyás vízgyűjtőterületén fekszik. É-i része a Szilas-patak, középső és DNy-i része a Rákos-patak, DK-i része a Gyáli-patak vízgyűjtőjéhez tartozik. Közvetlenül csak a Rákos-patak halad keresztül a kerületen. A Rákos-patak mederrendezése 1976-ban fejeződött be a fővárosi szakaszon, amikor is a teljes mederszakaszt szilárdburkolattal látták el.

A Rákos-patak fővárosi szakaszára készült környezetrendezési terv és program. A revitalizáció során a patakmeder betonburkolatát korszerű mederkialakítással szükséges kiépíteni. Vízinövények telepítésével növelni kell a patak öntisztuló képességét. A Rákos-patak revitalizációja, turisztikai fejlesztése, környezetvédelmi rehabilitációja révén jó példa lehetne vidék és város kapcsolatának.

A Szilas-patakot és a Naplás-tavat potenciálisan veszélyezteti a Naplás úti szemétkerakóból elszivárgó csurgalékvíz.

A kerület csapadékvizei a Gyáli patakot is terhelik.

Kerületünkben van a főváros és környékének legkiterjedtebb mélyfekvésű, vizes, lápos területe a **Merzse-mocsár**. A Merzse-mocsár Ferihegyi repülőtér szomszédságában Rákoshegyen található. A Merzse-mocsár a főváros néhány, még meglévő vizes élőhelye közül a pesti oldalra egykor jellemző mocsaras területek egyik utolsó megmaradt túlélője. A mocsár jellegzetes geológiai környezetben a Duna V. teraszán alakult ki. A vízáteresztő kavics és felső-pliocén homok, iszapos homok rétegekre települt a napjainkban is képződő öntésiszap, öntésagyag. Ezek a fiatal ártéri üledékek képzik azt a vékony vízzáró réteget, amely lehetővé teszi a felszíni vízfelület megmaradását. Az így kialakult és folyamatosan képződő ártéri üledék speciális agyagteknőt képez a völgyfenéken. A mocsárban úszólápok alakultak ki, amelyek a vízszint-ingadozásokra rendkívül érzékenyek, hiszen ezek fennmaradásához legalább 2-3 m vízmélység szükséges.

Az összefüggő, nagyterjedésű természetes területnek az összetett, zárt növénytakaró következtében jelentős tájökológiai hatása is van, amely táji-, tájképi szerepe a tágabb térségre kihat. A természetvédelmi hatóság helyi jelentőségű természetvédelmi területté nyilvánította, amelynek következtében 10 hektárnál nagyobb, összefüggő területre, táji léptékre terjed ki természetvédelmi oltalom a mocsár területén.

A területet rendkívül változatos, de a környezeti hatásokra érzékeny állat és növényvilág jellemzi.

A mocsárban több növénytársulás is megfigyelhető. Megtalálható a magas sásos, a nádas, a bokorfüzes, a fűz-nyár ligeterdő és a száradó kékperjés láprét is. A terület védett növényei között meg kell említeni a budai imolát (*Centaurea sadleriana*), a hússzínű ujjaskosbort (*Dactylorhiza incarnata*), a szúnyoglábú bibircsvirágot (*Gymnadenia conopea*), valamint a mocsári kosbort (*Orchis laxiflora*).

A területen több pár barna rétihéja (*Circus aeruginosus*) költ rendszeresen. A különböző nádi és vízimadarak, mint a barkós cinke (*Panurus biarmicus*), a nádrigó (*Acrocephalus arundinaceus*), a vízityúk (*Gallinula chloropus*), a bölömbika (*Botaurus stellaris*) és a különböző nádiposzta és réce fajok, egyaránt megtalálhatóak. A madarakon kívül fellelhetők a különböző békafajok, vízisikló (*Natrix natrix*) és mocsári teknős (*Emys orbicularis*) is, amelyből itt él a legtöbb a fővárosban.

A mocsarat körülvevő réten, bokorfüzesben és fűz-nyár ligeterdőben más madarak is megfigyelhetők, mint például a gyurgyalag (*Merops apiaster*), a kakukk (*Cuculus canorus*), a sárgarigó (*Oriolus oriolus*), a búbos banka (*Upupa epops*), a töviszúró gébics (*Lanius collurio*), a fülemüle (*Luscinia megarhynchos*), a karvaly (*Accipiter nisus*), az egerészölyv (*Buteo buteo*) és a vörös vércse (*Falco tinnunculus*). Nagyszámú fácán, és fogoly is él itt. A többféle vadászható faj (fácán, fogoly, nyúl, őz, róka) mellett a védett menyét (*Mustela nivalis*) is látható.

Az utóbbi években sajnos ez a nagy jelentőséggel bíró vizes élőhely annak ellenére veszélybe került, hogy Budapesten folyamatosan nő a védett természeti értékek száma. Ez elsősorban a fékezhetetlen beépítéseknek és egyéb emberi tényezőknek köszönhető, amely kivédése gyors és hatékony megoldást kíván.

A Fővárosi Önkormányzat mindenképpen meg kívánja őrizni a fővárosnak ezt a még megmaradt utolsó természetes nagykiterjedésű mocsarát, ennek érdekében indította be 1991-ben a Merzse-mocsár rehabilitációs programját, amely során a vizes élőhely eredeti állapotának visszaállítását és az itt megtalálható természeti értékek megóvását tűzte ki céljául.

A szabad vízfelülettel csak időszakosan rendelkező terület 1996-ig rendszeresen (évente) kiszáradt. Ez köszönhető az elmúlt évtizedek általános aszályos időjárásának csakúgy, mint a terület és környezete átalakításának (repülőtérei építkezések, vízelvezető árkok létesítése a mezőgazdasági területeken, csatornázottság bővülése, amelyek jelentős vízmennyiséget vontak el a vízgyűjtő területről.

A Főpolgármesteri Hivatal Környezetvédelmi Ügyosztályával együttműködve megkezdjük a természetes vízutánpótlás lehetőségeinek vizsgálatát.

Helyi jelentőségű védett értéknek tekinthető a Bp. XVII. kerület, Péceli út 206. sz. alatti kert „**Péceli úti kert természetvédelmi terület**” elnevezéssel. Hrsz: 134109, területe: 3478 m². A területen botanikailag értékes magángyűjtemény megőrzése a cél. A területhez védőövezet nem tartozik.

FORRÁSOK

A forrásvidék komplex feltárása, természeti értékeinek kezelése és védelme környezetvédelmi szempontból javasolt. A forrásokra csak régi 1969-es adatok állnak rendelkezésre, helyszíni bejárásokra, vizsgálatokra van szükség. Tisztításuk, vízhozamuk észlelése régóta megoldatlan.

A források közelében védőövezet kijelölése szükséges, ahol a talajvíz szennyező technológiák engedélyezése nem megengedett.

A XVII. kerület 13 forrása közül 5 dokumentáltan, további 2 feltételezhetően megfelel a természetvédelmi törvényben foglalt, védett forrássá nyilvánítás kritériumainak, amelyet az 1996. évi LIII. törvény 23. § (3) bekezdés b, pontja fogalmaz meg. A források többsége foglalatlan, egyesek (Almásház utcai forrás) eltömedékelődhetett.

A védett források a következők:

- *Kőröstói-forrás* – a forrás gondozott.
- *Téglaházi (Majorhegyi)-forrás* – állapota kielégítő, kevéssé veszélyeztetett.
- *Csordakúti-forrás* – bőséges vízhozamú, kissé veszélyeztetett állapotú.
- *Kalmárvölgyi-forrás* – a bővizű forrás állapota kevéssé veszélyeztetett.
- *Gyolcsréti-forrás* - kevéssé veszélyeztetett.
- *Lantos-forrás* – foglalatlan veszélyeztetett állapotú forrás.
- *Iharos-forrás* – foglalt, tisztázandó helyzetű forrás.

Talajvíz

A kerület területén változó magasságban található. A talajvíz a kerület egyes pontjain valószínűleg mezőgazdasági eredetű nitráttal, nitráttal szennyezett.

Csapadékvíz

A kerület csapadékvíz-elvezető hálózata nem mindenhol megfelelő, ám kiépítése, korszerűsítése, bővítése és karbantartása folyamatos feladatunk, lehetőség szerint keressük a megoldást a helybeni szikkasztásra, elpárologtatásra. A kérdés megoldását nehezítik az önkormányzat anyagi lehetőségei, a szövetvényes tulajdonosi viszonyok és felelősségi területek, valamint a lakosok gondatlansága is.

Rákoscsabán a Tál-patak záportározója 2009 tavasza óta enyhíti a felhőszakadások okozta vízkárokat.

Ivóvíz

A kerület ivóvízhálózata majdnem 100%-osan ki van építve. A közterületeken az út menti zóldsávban közkutak és a játszótereken ivóutak találhatóak.

Szennyvíz

A kerület szennyvízhálózata folyamatosan épül, jelenleg a kerület 80%-a csatornázott. Életbelépett a kerületi talajterhelési díj fizetéséről szóló Budapest Főváros XVII. kerület Önkormányzatának 33/2004. (VI. 24.) rendelete.

LEVEGŐ

A levegőtisztaság-védelem a környezetvédelem egyik legfontosabb feladata. A légszennyezés közvetlenül hat az emberi egészségre, és befolyásolja egyben a környezet más elemeinek állapotát is. A levegőtisztaság-védelem felmérésénél figyelembe kell venni a termelési és fogyasztási tevékenységeket, valamint a közlekedés következtében a légtérbe kerülő szennyező anyagok mennyiségét és minőségét.

A szennyező anyagok koncentrációja jelentős időbeli és térbeli változatosságot mutat. A XVII. kerület levegője a belső kerületekéhez viszonyítva kedvezőbb.

A téli időszakban a tüzelésből származó anyagok koncentrációja – még mindig – emelkedik, míg a nyári időszakban a szálló por mennyisége nagyobb.

A kerület levegőminőségi állapotát az ún. háttérszennyezésen túl, elsősorban a közlekedésből, valamint az ipari és lakossági hőtermelésből származó légszennyező anyagok kibocsátása, azaz *emisszió* befolyásolja. Az ipari tevékenység az utóbbi néhány évben erősen visszaszorult, így az abból eredő, illetve ahhoz kapcsolódó szennyező anyagkibocsátás is erősen lecsökkent, illetve szilárd emisszió tekintetében növekedés tapasztalható. A közlekedés hatása viszont, a gépjármű állomány folyamatos öregedése miatt növekedett.

A nagyforgalmú utak mentén a határértéket meghaladó levegőszennyezés mérhető. Szennyezettnek tekinthető a Pesti út, Cinkotai út, Csabai út, Péceli út, Táncsics Mihály út, Szabadság utca, Baross utca, Zrínyi utca, Lőrinci út.

Az út menti zöldfelületek növelik az út közelében történő szennyezőanyag-megkötést, valamint csökkentik a már kiülepedett szennyezőanyagok újbóli levegőbe jutásának lehetőségét. A porszennyezettség csökkentésére célszerű a főközlekedési utak portalanítása, a burkolatlan utak szükséges mértékű burkolása, út menti zóldsávok kialakítása s rendszeres gondozása, útpadkák és vízelvezető árkok gyepes kialakítása.

Kerületünk határában található a *repülőtér* a jelentős zajártalom mellett jelentős légszennyező forrásként is jelen van.

A repülőgépek indulásakor ugyanis a közúti forgalom károsanyag-kibocsátásának sokszorosát meghaladó mennyiségű károsanyag jut a levegőbe, s így a közelben lévő lakóterületre.

Mivel a kerület jelentős zöldfelülettel rendelkezik, az avarégetés is befolyásoló tényezője a levegőtisztaságnak. Jó kezdeményezésként megindult kerületünkben a lombzsákok osztása, így a keletkezett zöldhulladék-elszállítása, továbbá a „zöldjavak” helyben tartása érdekében 2009. évben komposztálási program keretében komposztálóedényeket osztottunk az azokat igénylő lakóknak.

Javaslatot kell kidolgozni Budapest átszellőző csatornájának, valamint zöldfelületeinek megóvására, és a be nem építhetőség kompenzálására.

A felületi légszennyezés csökkentésére mérsékelni kell az utak, utcák, padkák és más fedetlen felületek porzását, az utak, utcák rendszeres tisztításával, alkalmankénti öntözésével, valamint talajtakaró növényzet, gyepfelület telepítésével.

ZAJ

A kerület lakosságát és környezetét a közlekedésből (közút, vasút, légi), az ipari, az építő és a szórakozó tevékenységekből eredő zajterhelés éri.

2007-ben elkészült Budapest és agglomerációjának stratégiai zajtérképe.

A vasúti közlekedésből eredő zajterhelés a közeljövőben a vasútvonalak felújítása révén várhatóan csökkenni fog.

A közúti forgalomból adódó zajterhelés a zóna kialakítások és tehergépjárművek kitiltása következtében már csökkent.

A Ferihegyi repülőtér működéséből eredő zaj elleni küzdelem az önkormányzat számára kiemelt kérdés, amelyben mind a Budapest Airporttal, mind a Kormánnyal folyamatos egyeztetéseket folytatunk. A kérdés megoldása azonban nem lehetséges kizárólagosan kerületi hatáskörben.

Reptéri zajmérő-állomás működik a Rákóczi utcában, s az Önkormányzat vásárolt egy saját műszert, mellyel ellenőrzi a Reptér által jegyzett adatokat egy rákoshegyi magáningatlanon. A mobil zajmérőkészüléket más, közlekedési vagy egyéb eredetű zaj mérésére is használja az önkormányzat.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

Budapest XVII. kerület Rákosmente területén a lakosságnál keletkezett és legálisan kikészített kommunális hulladékok elszállítását és kezelését a Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. végzi. A lakosság által illegálisan elhagyott hulladékot - a Városüzemeltetési Iroda megrendelésére - a Rákosmente Kft. szállítja el. Kerületünkben jelenleg 34 darab szelektív hulladékgyűjtő sziget található, melyek fenntartását a FKF Zrt. végzi. Mivel a Rákoshegy határában működött Orgoványi-bánya sítlerakó-telepét 2009. július 15-én bezárták, Rákosmentén nem teljesen megoldott az építési törmelék, a lakásfelújításból származó kis mennyiségű sít elszállítása, és kevés a Fővárosi Önkormányzat által évi egy alkalommal megszervezett lomtalanítás. Ennek megoldására szervezünk - évente lehetőség szerint kétszer - városrészenkénti konténeres sít-, illetve kommunális hulladék elszállítást.

A kerület kertvárosi jellegéből adódóan fontos téma a természetes zöldhulladék (pl. avar) kezelésének kérdése. E célra az önkormányzat az FKF Zrt-vel együttműködve komposztálási lehetőség kialakítását végzi. Nagy problémát jelent a zöldfelületek szemetessége, amely ellen felvilágosítással, felügyelettel, illetve a lakosság aktív bevonásával küzd az Önkormányzat. A közterületek tisztaságának és rendezettségének növelése érdekében javítjuk a közterület-felügyelet működését, valamint bevonjuk a lakosságot a közvetlen környezetét érintő feladatok elvégzésébe.

ENERGIAGAZDÁLKODÁS

A lakótelepek panelprogramja során sok épületnél valósítottak meg szigetelést, nyílászáró és kazáncserét, valamint környezetbarát technológiákra álltak át a melegvíz és fűtés üzemeltetésénél.

ZÖLDFELÜLET-GAZDÁLKODÁS

A kerület területén nagy mennyiségű zöldfelület található. Az erdő fenntartását a Pilisi Parkerdő NyRt. Budapesti Erdészete, a fasorok és parkok fenntartását - a Városüzemeltetési Iroda megrendelésére - a Rákosmente Kft. végzi. A nagyarányú zöldfelületek miatt kerületünkben kiemelt kérdés a parlagfűmentesítés, amelynek hatékonysága évről-évre nő.

A 2007. évtől kezdődően minden évben megrendezendő fa- és cserjeültetési program keretében az adott évnek megfelelő darabszámú fákat ültettünk, figyelembe véve a lakossági és intézmények igényeit. A faültetési programra rendelkezésre álló költségkeret 20 mFt volt. A **telepített** fák többszöriskolázott, földlabdás, illetve szabadgyökerű facsemeték voltak.

A zaj- és porterhelés csökkentése érdekében tovább folytatjuk említett sikeres programunkat. A kerületi zöldfelületek nagysága, valamint az ebből következő kellemes, nyugodt hangulat nagyban hozzájárul a kerület pozitív megítéléséhez mind a lakók, mind az ideiglenesen itt tartózkodók körében. A kerület zöld értékeinek és adottságainak felelős kezelése ebből a szempontból is kiemelkedő fontosságú.

KÖZLEKEDÉS

A közlekedésből eredő terheléscsökkentés érdekében az Önkormányzat a kerület egész területén korlátozta az átmenő tehergépjármű-forgalmat, és a kerület egyes területein forgalomcsillapított (30-as) övezeteket alakított ki. A Fővárosi Önkormányzattal közreműködve megkezdődött a kerékpárutak kiépítése, pályázati lehetőséget nyertünk a Rákos-patak menti kerékpárút létesítésére, a BKV Zrt.-vel együttműködve pedig javultak a kerületi lakosság tömegközlekedési lehetőségei (pl. új buszjáratok beiktatása).

TÁRSADALMI MUTATÓK

A lakóparkok építésével nőtt a kerület lakosság száma. Jelenleg a lakótelepeken élő lakosság a kerület összlakosságának megközelítőleg 1/3-át teszi ki. Új intézmények átadása révén (óvoda, bölcsőde) javult a kerületi infrastruktúra megítélése és állapota.

A zöldfelületek megőrzése, a kertvárosi jelleg fenntartása, valamint az infrastrukturális lehetőségek túlterhelésének elkerülése érdekében a jövőben fokozni kell az építkezésekkel kapcsolatos engedélyek kiadásának és az építkezések lefolyásának ellenőrzését.

2. Helyzetkép és célok

Rákosmente Önkormányzata tudatában van annak a természeti és épített értéknek, amelynek megőrzéséért és fejlesztéséért a választópolgárok megbízásából dolgozni hivatott, valamint felismerve az ebből adódó felelősséget környezetvédelmi programot alkot.

A program elfogadását az Önkormányzat által meghatározott feladatok és célkitűzések, valamint a kerület jellemzői, illetve a lakossági elvárások teszik szükségessé.

Rákosmente önkormányzata kiemelt témaként kezeli a környezetvédelem témáját, hiszen Budapest XVII. kerülete nagy zöldfelületekkel rendelkező kertváros-jellegű városrész. E területek megőrzését és ápolását, valamint lehetőség szerinti bővítését és fejlesztését az Önkormányzat alapvető feladatának tartja. Ezen túlmenően azonban számos más kérdés is különös figyelmet és átgondolt tervezést igényel. Ilyenek többek között a következők: a közterek állapota, a köztisztaság, a hulladékgazdálkodás, **a helyi klímaviszonyok javítása**, a csatornázottság, valamint a közlekedés, a zaj- és levegőszennyezés, illetve a környezettudatos nevelés kérdése.

Az önkormányzat különleges figyelmet szentel a környezeti nevelés kérdésének, hiszen csak a szemléletmód formálásával és a következő generációk ismereteinek bővítésével érhető el hosszútávú, tartós hatás. Ebből a szempontból kiemelkedő jelentősége van a program és a hozzá kapcsolódó határozatok, kezdeményezések és akciók kommunikációjának is.

A program végrehajtását két éves időintervallumonként felül kell vizsgálni (1995. évi LIII. tv. 47. § (2) bek). Erre az esetleges rövidtávú feladatok korrekciója miatt van szükség, hiszen azok megvalósítása jelentős mértékben külső tényezőktől függ. A program végrehajtásához nélkülözhetetlen ugyanis az állami szerepvállalás, amely azonban nem garantálható.

3. Jogszabályi háttér

Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata a környezet védelme érdekében illetékességi területére önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki, amely összhangban áll mind a Nemzeti Környezetvédelmi Programban (továbbiakban: NKP) foglalt célokkal és feladatokkal, mind a település rendezési tervével. A környezetvédelmi programot a Képviselő-testület hagyja jóvá.

Az önkormányzat települési környezetvédelmi programja elsődlegesen a környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. tv. (továbbiakban: KT) rendelkezéseit és célkitűzéseit követi. Ám mint Budapest egyik kerületének, Rákosmente Önkormányzatának a fővárosi jogszabályokat is figyelembe kell vennie saját környezetvédelmi programjának megalkotásakor.

Így munkánk alapjául szolgált egyúttal Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének 734/2002. (IV. 25.) számú határozata is, amely az NKP I-gyel összhangban alkotta meg Budapest Főváros Környezetvédelmi Programját.

A **most elfogadásra javasolt** új környezetvédelmi program az érvényes jogszabályok, a helyi jóléti, etikai, gazdasági igények, valamint a tudományos követelmények alapján készült.

4. A program hatóköre

A környezetvédelmi program Budapest XVII. kerület Rákosmente területére terjed ki.

5. Fő területek kijelölése

A program összeállításakor elsősorban azokat az elemeket vizsgáltuk, amelyeket a Környezetvédelmi Törvény is meghatároz, majd ezeket kiegészítettük általunk alapvetőnek tartott témakörrel.

Figyelembe véve az Önkormányzat lehetőségeit kiemelten kívánjuk kezelni az alábbi területeket:

1. Települési környezet tisztaság, Hulladékkezelés (közterület-felügyelet bővítése, kutyafuttatók kialakítása, komposztálási program megvalósítása, stb.)
2. Zöldterület-gazdálkodás (zöldfelületek megőrzése és ápolása, a zöld kerületi jelleg biztosítása, belterjes parkok kialakítása, stb.)
3. Csapadékvíz-elvezetés (árkok és csatornák rendben tartása, lakók felelősségvállalásának ösztönzése, további záportárolók kialakítása, stb.),
4. Környezeti nevelés (tájékoztatás, ösztönzés, figyelemfelkeltés, támogatás, stb.)
5. Energiagazdálkodás (hatékony és takarékos energiafelhasználás)

A kiemelt területeken túl az alábbi környezeti, illetve környezeti elemekkel összefüggő témákat vizsgáljuk:

6. Szennyvíztisztítás, és -kezelés
7. Zaj-, rezgés és légszennyezés elleni védekezés
8. Közlekedésszervezés
9. Ivóvíz ellátás
10. Természetvédelem
11. Havária

Az egyes területek vizsgálatakor, illetve a célok meghatározásakor az Önkormányzat tekintettel van a kerület anyagi és „természetbeni” lehetőségeire és adottságaira.

6. Fő célkitűzések megfogalmazása

A program kiemelt célkitűzései: az 1995. évi LIII. tv. 1. §. (2) bek. alapján kerültek kidolgozásra. A célállapotnak tükröznie kell a környezettudatosságot, a fenntartható fejlődés és a tudatos energiagazdálkodást, valamint figyelemmel kell lennie a kerület lakosságának igényeire, a terület adottságaira és jellemzőire.

Rákosmente Önkormányzata kiemelten kezeli az alábbi célkitűzéseket:

1. Az elővigyázatosság, megelőzés és helyreállítás elvnek érvényesítése, valamint a fenntartható fejlődés biztosítása. E munkák előkészítése érdekében számba kell venni a környezet igénybevételeivel, terhelése és szennyezése csökkentésével összefüggő helyi feladatokat.
2. Az emberi egészség védelme, az életminőség helyi környezeti feltételeinek a javítása. E célok elérése érdekében kiemelt szerepet kap a korszerű helyi felvilágosító munka.
3. A helyi természeti erőforrások megőrzése és fenntartása, az azokkal való ésszerű és fenntartható gazdálkodás személyi, szervezeti és anyagi feltételeinek a megteremtése.
4. A biológiailag aktív zöldfelületek megőrzése, gyarapítása és fejlesztése a fenntartható települési környezet megteremtése érdekében. A vízfelületek növelése és a csapadékvíz-szikkasztás gyakoribb alkalmazása a helyi klíma védelmében.
5. A helyi környezetvédelmi feladatok és az egyéb önkormányzati feladatok összehangolása, az utóbbiaknál a környezetvédelmi elvárások kiemelt megjelenítése.
6. A helyi (civil) szerveződési formák, egyházak bevonása a környezet védelmére irányuló tevékenységbe, illetve annak oktatásába, valamint közreműködésük elősegítése a környezet állapotának feltárásában és megismertetésében.
7. A környezetvédelem helyi intézményrendszerének kialakítása, az érdemi működés feltételeinek megteremtése.
8. A kertvárosi jelleg megőrzése és bővítése. Ennek érdekében fokozni kell az építkezések és az engedélyek kiadásának ellenőrzését.
9. A környezeti nevelés erősítése. A lakosság, az intézmények és a civil szervezetek részére környezetvédelmi rendezvények szervezése, pályázatok kiírása, ösztönző mechanizmusok kialakítása, öko-nevelési intézmények létrehozásának segítése, valamint a környezettudatos szemlélet beépítése az iskolai és iskolán kívüli oktatásba.

7. Elvek meghatározása

Rákosmente Önkormányzata Környezetvédelmi Programjának megalkotását és megvalósítását az alábbi elvek mentén határozza el.

A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS ELVE

A fenntarthatóság elve alapján csak olyan fejlődést ösztönözhetünk, amely a természet értékeinek rombolása nélkül valósítható meg, illetve ha ezzel nem sértjük az elkövetkező nemzedékek fejlődési esélyeit. Fontos továbbá az ökológiai határok megtartása, a megújuló energia- és erőforrások a megújulás mértékét meg nem haladó, azokat ki nem zsákmányoló kiaknázása.

A VISSZAFORGATÁS ELVE

A visszaforgatás elvének megfelelően az anyag- és energiaátalakítási folyamatokban keletkező hulladékokat különböző, speciális technológiák segítségével igyekszünk visszavezetni a termelésbe.

A TAKARÉKOSSÁG ELVE

Energia- és nyersanyagforrásaink egy része nem megújuló, belőlük csak véges nagyságú készlet áll rendelkezésünkre. Ezek megőrzésének legjobb módja a takarékoság, amely egyben a környezet fokozott védelméhez is hozzájárul.

AZ ÖNKORMÁNYZATI FELELŐSSÉG- ÉS KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁS ELVE

Bár a környezetvédelem nem kizárólag önkormányzati feladat, a cél eléréséhez a közigazgatás egyes szintjeinek különböző, de egyaránt fontos szerep- és felelősségvállalására van szükség. Az önkormányzatoknak más szereplőkhöz hasonlóan felelősséget és kötelezettséget kell vállalniuk a környezet védelméért.

AZ EGYÉNI ÉS KOLLEKTÍV TÁRSADALMI RÉSZVÉTEL ELVE

A környezeti károk általában nem egyéneket, hanem egész emberi közösségeket érintenek. A káros hatások felmérése, elhárítása legnagyobb sikerrel úgy remélhető, ha a folyamatokba bevonjuk az érintett területek lakosságát mind egyénenként, mind pedig csoportként is. A közösség részvétele nagyban javítja a hatásfokot bármilyen környezetvédelmi probléma megoldásánál.

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS ELVE

A környezeti problémák megoldása akkor a legjobb és leghatékonyabb, ha az érdekelt felek összehangoltan cselekednek. Ennek megfelelően a környezetkárosítás megelőzésében és a környezetvédelemben feladatot és felelősséget vállaló szereplők együttműködésére van szükség. Az Önkormányzat ezért együttműködik a közigazgatás szerveivel és az állami intézményekkel, civil szervezetekkel, vállalatokkal, magánszemélyekkel, stb.

AZ ÉLETMINŐSÉG JAVÍTÁSÁNAK ELVE

A társadalmi fejlődés célja az emberek életminőségének folyamatos javítása. Ez elsősorban az egészséges élet lehetőségeinek megteremtését és biztosítását, másodsorban pedig az emberi igények minél magasabb szintű kielégítését jelenti. Az alapvető élelmiszereken és egészséges ivóvízen túl a teljes emberi élet részét képezik az egészségügyi, a kulturális, az oktatási igények is, amelyeknek biztosítása csakis a környezettel harmóniában lehetséges.

AZ INFORMÁCIÓK SZABAD ÁRAMLÁSÁNAK ELVE

Ezen elv alapján lehetővé kell tenni a társadalom tagjai számára a hozzáférést mindazon információkhoz, amelyekkel a hivatalos szervezetek rendelkeznek. A passzív részvételen túl azonban az állampolgárokat képessé kell tenni, hogy beleszólhassanak a döntéshozatali folyamatokba is. Ez az elv csak megfelelő nevelési-oktatási tevékenységgel együtt valósítható meg.

A KÖRNYEZETI NEVELÉS-OKTATÁS KISZÉLESÍTÉSÉNEK ÉS MAGASABB SZINTRE EMELÉSÉNEK ELVE

A legtöbb környezetvédelmi elv csak akkor érvényesíthető megfelelően, ha fogékony társadalommal és benne megfelelően művelt egyénnel találkozunk. Ezért kiemelt fontosságú az intézményes nevelés-oktatás olyan értelemben vett átszervezése, hogy az intézmények nyitottabbak és fogékonyabbak legyenek a környezeti szempontokra.

8. SWOT analízis

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Jól kiépített ivóvíz-infrastruktúra	Fejlesztésre szorul a környezetvédelmi monitoring rendszer
Zöldterületek magas aránya	Hiányos a csapadékvíz elvezető rendszer
Kertvárosi jelleg	Zöldfelületek felújítása nem teljes körű
Biológiailag aktív felületek jó szennyezőanyag megkötése	Nincsenek adatok az energiagazdálkodásról
Lakótelepi energiatakarékos programokban szerzett tapasztalatok	Gyakori az illegális hulladék elhelyezés, köztisztaság állapota nem megfelelő
Szelektív hulladékgyűjtés, hulladékgyűjtő szigetek	Hiányos a kerékpárút-hálózat
Önkormányzat környezetvédelmi tevékenysége	Kevés a parkoló a kerékpárok és a gépjárművek számára
Veszélyes hulladékgyűjtés	Nincs információ a helyi vállalkozások környezeti menedzsmentjéről
Lakossági felelősségvállalás támogatása (pl. ingyenes lombzsák, komposztálási program)	Nem megoldott a zöldhulladék helyben történő komposztálása
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
Környezeti nevelés fejlesztése, környezettudatos szemléletmód kialakítása	Kommunális és illegális hulladék mennyiségének növekedése
ÖKOHÁZ, ÖKOISKOLA	Növekvő gépkocsialomány
Átfogó környezettudatos szemlélet: a környezetvédelmi szempontok integrálása a fejlesztési tervekbe és az önkormányzat munkájába	Növekvő lakosságszámból eredő infrastrukturális problémák
Aktív szemléletformáló kommunikáció	Növekvő beépítés veszélyezteti a zöldfelületek nagyságát, a kertvárosi jellegét

9. Előkészítő feladatok

A program sikeres és hatékony végrehajtása érdekében szükség van előkészítő, alapozó feladatok elvégzésére.

1. Feladat- és hatáskörök elemzése és ellenőrzése. Az önkormányzat a program megkezdése előtt, illetve annak lefolyása során folyamatosan elemzi és ellenőrzi az előírt feladat- és hatáskörök ellátását, ezek színvonalát és a megoldásra váró teendőket.
2. Környezeti állapotfelmérés és állapotjelentés. A környezetvédelmi program szakmai és információs szempontból megalapozott és hiteles végrehajtása érdekében az önkormányzat felméri a terület környezeti állapotát, majd erről jelentést készít. Ennek kidolgozására az önkormányzat fedezetet biztosít a költségvetésben. Az állapotfelmérés és az állapotjelentés kidolgozottságának mélysége, terjedelme, részletezettsége a költségvetésben erre a feladatra biztosított fedezettől függ.

10. A program részterületei

10.1. Települési környezet tisztasága és hulladékgazdálkodás

Rákosmente területén a nagy kiterjedésű zöldfelületek, a lakótelepek, valamint a kutyatartók magas száma miatt különösen nagy feladatot jelent a köztisztaság biztosítása és a hulladék kezelése.

CÉLOK

Központi cél a képződő hulladék mennyiségének megelőzés útján történő csökkentése, valamint a keletkezett hulladék minél nagyobb arányú újrahasznosítása és visszaforgatása

Az önkormányzat számára további kiemelt célok:

1. A keletkező hulladékok veszélyességének csökkentése
2. Illegális szemétkerakás és szemétkerakók felszámolása
3. Közterületek folyamatos tisztántartása
4. Kommunális hulladék szerves anyag tartalmának csökkentése (a Fővárosi Hulladékgazdálkodási Tervvel összhangban)
5. Szelektív hulladékgyűjtés bővítése, körülményeinek javítása

ESZKÖZÖK

1. Szemléletformáló kommunikáció
2. Oktatás, nevelés
3. Rendszeres ellenőrzés és szigorú büntetés
4. Helyi közterület-felügyelet munkájának bővítése
5. A külterületeinket felügyelő, a XVI. Kerülettel társulásban működtetett Rákosmenti Mezei Őrszolgálat létrehozása
6. Lakosság aktív bevonása, egyéni felelősségérzet fokozása

FELADATOK

1. Kommunális hulladék begyűjtése, elszállítása, ártalmatlanítása, deponálása. Mint Budapest egész területén, Rákosmentén is a Fővárosi Önkormányzat saját vállalata, a Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. végzi.
2. Nem tartoznak azonban e közszolgáltatás körébe az alábbi hulladéktípusok:
 - a. az alkalmi háztartási hulladék (építési, bontási törmelék, autóröncs)
 - b. az ipari, kereskedelmi, szolgáltató és más gazdasági tevékenység során esetileg, nem ismétlődően keletkező hulladék
3. Éves lomtalanítás a Fővárosi Önkormányzat szervezésében
4. Veszélyes hulladékgyűjtési akció. A Fővárosi Önkormányzat szervezésében lévő éves lomtalanítás keretén belüli veszélyes hulladékgyűjtés, kiegészítve a kerületi önkormányzat szervezésében évente további egy.

5. Szelektív hulladékgyűjtés. Az FKF Zrt. szervezésében, kiegészítve a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési lehetőséggel (első körben társasházak esetén kívánjuk bevezetni)
6. Tavaszi és őszi lombgyűjtési akció. A kerületi önkormányzat akciójának célja, hogy a törvényi előírásnak megfelelően az előírt mérték alá csökkenjen a települési szilárdhulladékban a szerves hulladék aránya, ezzel egyúttal a káros avarégetést is visszaszorítjuk. A lakók számára térítésmentesen lombzsákokat osztunk, amelyekbe gyűjthetik a keletkező zöldhulladékot.
7. Szemétszedési akciók. A lakosság bevonásával az FKF Zrt-vel közösen szervezünk szemétszedési akciókat.
8. Szelektív papír-, és műanyaggyűjtés a Polgármesteri Hivatalon, illetve egyes intézményeken belül. Cél ennek kiterjesztése a kerület összes intézményére is.
9. Illegális szemétkerakások elszállítása közterületekről. Az elsősorban kommunális és kertészeti illegális hulladék elszállítását a Rákosmente Kft. – a Városüzemeltetési Iroda megrendelése alapján - végzi, éves költsége 2008-ban 7 millió Ft volt.
10. Terveink között szerepel további szelektív hulladékgyűjtő udvar létrehozása a kerületben a fővárosi önkormányzat koordinálásában, szintén az FKF Zrt. működtetésében.
11. Közterületek (utak, terek, játszóterek, parkok) rendszeres és megfelelő tisztítása - lehetőség szerint - a közhasznú munkavégzés igénybevételével.
12. Közterületi szemétkgyűjtőedények számának növelése. Elsősorban a már jellemző Ceglédi típusú nem éghető anyagból készült, könnyen üríthető és tisztítható szemétkgyűjtő edények elhelyezése.
13. Veszélyeshulladék-gyűjtési akció. Évente, lehetőleg azonos időpontban szervezett, rendszeres akció, amelyről a lakosságot idejében értesül. (Hírhozó, www.rakosmente.hu, illetve - amennyiben szükséges - szórólap)
14. Kerülettakarítási akció. A kerület lakosságának bevonásával évente legalább két alkalommal (tavasszal, illetve ősszel) szervezett akcióhoz szükséges szerszámokat és a szemét elszállítását az önkormányzat biztosítja.
15. Szelektív hulladékgyűjtő szigetek számának bővítése, a meglévők folyamatos ürítése és takarítása. A szigeteket a bevásárló helyekhez, intézményekhez, társasházakhoz és lakóparkokhoz közel szükséges elhelyezni.
16. Illegális hulladéklerakó helyek felderítése és felszámolása, továbbiak kialakulásának megelőzése, mezei őrszolgálattal együttműködve. E munkában nagy szerep jut a szemléletformálásnak és az ellenőrzésnek. A felderítő munkába be kell vonni a lakosságot is, az ellenőrzést pedig térfigyelő kamerák elhelyezésével is biztosítani kell.
17. Közterületi árusok fokozott ellenőrzése. Az árusok közterület-foglalásának fokozott ellenőrzésével meg kell akadályozni a nagyobb terület elfoglalását, és meg kell követelni az igénybevett területen a rendet, a göngyöleg és a hulladék megfelelő tárolását és elszállítását.

18. Gyakoribb ellenőrzések, szigorúbb szankciók, területbejárások, szemléletformálás, közterület-felügyelet, illetve a mezei őrszolgálat hatékonyságának növelése a kerület köztisztaságának javítása érdekében.
19. Kutyaürülék-gyűjtő edények további kihelyezése, kutya-futtatók kialakítása a közterületi kutyapiszok megszüntetése érdekében.
20. Házi komposztálási program kialakítása. Kerület lakóinak komposztálóedények kiosztása a „zöldjavak” megőrzése, helyben tartása érdekében.
21. Együttműködés a civil szervezetekkel és kerületi egyházakkal a környezetkímélő hulladékgazdálkodás népszerűsítése érdekében.

10.2. Zöldterület-gazdálkodás

Rákosmente a zöldfelületek arányában mérve a főváros egyik legzöldebb kerülete. A kerület kertvárosi jellege szintén a „zöld” hatást erősíti.

A zöldfelületek nagysága nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a kerület lakosai szeretnek itt élni. A település esztétikus megjelenése és a növényzet kondicionáló hatása kedvezően alakítja a közérzetet, kihat az itt élők hangulatára, regeneráló hatása az urbanizációs hatásokat is ellensúlyozza. Környezetvédelmi szempontból a biológiailag aktív területeknek nagy jelentősége van a levegő tisztaságának megőrzésében, a zaj elleni védekezésben, valamint a talajerózió csökkentésében.

A zöldterületek azonban csak akkor járnak a felsorolt pozitív hatásokkal, ha rendezettek és gondozottak. A zöldfelületek az egészséges települési környezetre gyakorolt hatásuk alapján fontos környezetvédelmi eszközként kezelendők, megtartásuk és fejlesztésük a környezetvédelmi munka alapvető része. Az értékes, biológiailag aktív közterületek kialakítása, fenntartása és felújítása az önkormányzat fontos feladata.

CÉLOK

Alapvető cél a kerület biológiailag aktív zöldfelület arányának fenntartása, és a kertvárosi jelleg megőrzése.

Ennek érdekében szükség van:

1. a zöldfelületek védelmére
2. a zöldfelületek mennyiségi és minőségi tovább fejlesztésére
3. az erdőterületek nagyságának növelésére, valamint
4. az erdők tényleges borítottságának növelésére
5. a zöldfelületek tisztaságának védelmére

FELADATOK

1. Zöldfelület-fejlesztés biztosítása szabályozási tervek elkészítése során.
2. Fásorok, faállomány felmérése. Ki kell alakítani a fásorok felmérését fafajta, kor és egészségi állapot szerint. (fakataszter) Ezen adatok ismeretében tervezhetők a fásorok fenntartási és rekonstrukciós munkái, illetve új fásorok létesítése. Parkok teljes körű felmérése a területnagyságra, a parkok növényzetének értékére, a játszótérek burkolatára, a park alkotóelemeinek felsorolására, valamint a lakosság igényeire vonatkozóan.

Lakótelepi parkok esetében különösen fontos a korcsoportok (0-18 év között három korcsoport, felnőttek, nyugdíjasok) szerinti igényfelmérés. A lakossági elvárások ismeretében meghatározhatók a parkkal kapcsolatos követelmények és esetleges funkcióváltások (pihenőparkok kialakítása, játszószerkek megszüntetése, illetve új játszószerkek építése, stb.).

3. Zöldterületek és parkok területének megőrzése. Az építési, közterület-foglalási és közútkezelői engedélyek kiadása előtt egyeztetni szükséges.
4. Zöldterületek fejlesztése, fenntartása, virágos területek növelése. A meglévő parkok intenzívebbé tétele, azok pihenőparkokká alakítása. A lakótelepek belső kertjeinek pihenőterületté történő alakításának segítése és ösztönzése.
5. Növényvédelmi munkák támogatása révén megakadályozható a kártevők és kórokozók közterületen történő elterjedése.
6. Új parkolóhelyek kialakítása a szükséges helyeken a parkolási gondokból adódó parkrongálás megakadályozása érdekében a legkisebb zöldterület igénybevétele mellett. A parkolók mellett fákat, cserjéket szükséges telepíteni.
7. Kutyafuttatók kialakítása A meglévő parkterületek és játszóterek tisztaságának, valamint közbiztonságának javítása védelme érdekében.
8. Többször iskolázott, várostűrő fák telepítése a fasorokban a kiszáradt, kivágott fák pótlására.
9. Fahelyek kialakítása a járdák melletti fasori sávokban, az aszfaltozott területek feltáráásával
10. Lakosság aktív bevonása és ösztönzése, közösségi programok hirdetése. A lakosság, intézmények és civil szervezetek részére meg kell hirdetni a „Föld napja” alkalmából az erdő- és közterület-takarítást, a növényosztást, az egyényári virágosztást. Folytatni kell a fa- és cserjeültetési programot.

10.3. Vizek védelme

10.3.1. Csapadékvíz elvezetése

Rákosmente területén nagy gondot okoz a hirtelen nagy mennyiségben lehulló csapadék. A probléma oka egyrészt a nem megfelelően kiépített csapadékvíz elvezetési hálózat, másrészt a lakosság gondatlansága, harmadrészt pedig a kerületi és a fővárosi hatáskörök megoszlása.

A csapadékvíz-elvezető hálózat jellemző hiányossága, hogy a rendszer tervezése, építése és korábbi fejlesztései során a csapadékvíz helyben tartása és a párolgás biztosítása egyáltalán nem szerepelt a fontos szempontok között. Ennek megfelelően a burkolt felületek csökkentése, az egyes kisvízfolyások, vízelvezető árkok természeteshez közeli kialakítása legfeljebb elszigetelt egyedi törekvésnek számított, mindeddig nem épült be a tervezési rendszerbe. Keresni kell a pályázati lehetőségeket, az ahhoz szükséges önrészt biztosítani kell.

CÉLOK

Az önkormányzat kiemelt célja, hogy kerület területére eső nagy mennyiségű, gyorsan jövő csapadék ne okozzon gondot és anyagi kárt a lakosság számára.

A csapadékvíz helyben történő hasznosításának ösztönzése a lakosság számára a csapadékvíz elvezető árkok folyamatos karbantartásával.

FELADATOK

1. Csapadékvíz-elvezető hálózat feltérképezése. Térképet szükséges készíteni a jelenlegi csapadékelvezetésre szolgáló hálózatról és műtárgyakról, és föl kell tüntetni a hálózat és a műtárgyak kezelőjét és állapotát is.
2. Csapadékvíz-elvezető hálózat kiépítése, folyamatos működtetése és karbantartása
3. Burkolt felületek és beépítések korlátozása. A szabályozási tervek elfogadása, valamint a Helyi építési szabályzat módosítása során a csapadékvíz-elvezetés telken belüli biztosítása érdekében meg kell akadályozni a telkek túlzott mértékű beépítését.
4. Beépített, burkolt területek arányának csökkentése. Az utak, járdák mellett vízelvező árkokat, szivárgókat kell kialakítani, növelni kell a zöldfelületek nagyságát.
5. Telken belüli esővíz gyűjtésének ösztönzése. Az ingatlanok tulajdonosait és üzemeltetőit ösztönözni kell a csapadékvíz begyűjtésére. Ennek érdekében az önkormányzat pályázat, támogatás és felvilágosítás útján segítheti a vízbegyűjtési technikák elterjedését, a csapadékvíz háztartási célokra (pl. öntözés, mosás, WC öblítés, mosogatás, stb.) való felhasználását.

10.3.2. Szennyvíztisztítás, -kezelés

A kerület több mint 80%-a rendelkezik csatornahálózattal.

Budapest XVII. kerület Rákosmente területén a 2008-as évtől a szennyvíz beruházásokat a Fővárosi Önkormányzat végzi.

CÉLOK

Fő feladat a szennyvízcsatorna hálózat minél nagyobb ütemű teljes kiépítése, valamint a lakosság rácsatlakoztatása a már megépült gerinc-csatornákra. Távlati cél, hogy 2012-re a lakosság 100%-a kapcsolódjon a szennyvízhálózatra.

FELADATOK

1. Háztartások rácsatlakoztatása a szennyvíz közcsatornára.
2. A Tói malom utcai leeresztőhelyen biztosítani kell a szennyvizet szállító tartálykocsik ellenőrzött, higiénikus ürítését, a terület tisztántartását.

10.3.3. Felszín alatti vizek védelme

Az ásott kutak nem megfelelő használatából és a talajszennyezésekből adódóan a kerület felszín alatti vizei egyes rétegekben szennyezettek. A felszín alatti vízrétegek további elszennyeződését az elmúlt évek során sikerült megakadályozni.

CÉLOK

Cél a talajvíz és a talajvíztartó rétegek további elszennyeződésének megakadályozása, és így a talajvíz minőségének további javítása.

FELADATOK

1. Hidrogeológiai vizsgálatok és hatósági intézkedések szükségességének megállapítása, illetve ezek elrendelése

10.4. Környezeti nevelés

A környezeti nevelés területén kerületünk előkelő pozíciót foglal el a fővárosi kerületek között. A kerület oktatási intézményeiben a környezettudatos nevelés már a nevelési program része, és közülük van, amelyik megkapta az ÖKO, illetve ZÖLD megtisztelő elismerést is. Az önkormányzat fontos feladatának tartja a lakosság figyelmének felkeltését és szemléletének formálását, amire a környezeti jeles napok rendezvényei is lehetőséget teremtenek.

A kerületben komoly, sok évre visszatekintő hagyománya van a környezetvédelmi nevelésnek és a környezettudatos ember képzésének. Már az általános iskola alsó tagozatában megkezdődnek azok a foglalkozások, programok, közös tevékenységek, amelyek a gyermekeket környezetüket óvó, a természet védelmére figyelő felnőtté nevelik.

CÉLOK

Az önkormányzat célja, hogy a környezettudatos szemléletet népszerűsítse, s mindenkit arra ösztönözzön, hogy óvja a környezetet, s hajlandó legyen aktívan közreműködni a környezetvédelmi programban.

FELADATOK

1. Környezettudatos programok bevezetésének támogatása a kerület nevelési-oktatási intézményeiben
2. Ismeretterjesztő programok támogatása és szervezése környezetvédelmi, illetve természetvédelmi jeles napok alkalmával. Kiemelt célcsoportot alkotnak a fiatal generációk (iskolások, óvodások), valamint a családok.
3. Aktív kommunikáció. Környezetvédelmi cikkek megjelentetése a Hírhozó c. újságban (zöldoldal), programok szervezése.
4. A civil szervezetek aktív bevonása a kerület környezetvédelmi programjaiba

10.5. Energiagazdálkodás

A kerület energiaellátásának szempontjából a villamos energia, a távhő és a gázellátás meghatározó jelentőségű.

10.5.1. Távhő

A kerület lakossága az országos trendekkel megegyezően negatívan ítéli meg a távfűtést. A rendszer elavultsága következtében a fogyasztók átalányfizetésre, és így gyakran túlfogyasztásra vannak kényszerítve. Ez, kiegészülve a más fűtési módhoz képest magas árral, kiszolgáltatottá teszi a fogyasztókat és kényelmetlenséget okoz nekik.

A távfűtés másik megoldandó problémája a nem hatékony működés: a nem megfelelő szigetelés miatt nagy veszteségek keletkeznek a vezetékekben, az épületekben nem egyenletes a hőelosztás, és szigetelésük sem kielégítő.

A távhőellátás hőbázisa a Gyökér utca mellett található FŐTÁV Zrt.. Bár a távfűtés a legkörnyezetkímélőbb fűtési forma lenne, gazdaságtalan működése, illetve a lakossági ellenállás miatt fejlesztése a kerületben csak magas költséggel képzelhető el.

10.5.2. Gáz

Mára a kerület minden részében megvalósult a gázközművek kiépítése. Gyakorlatilag minden háztartás alkalmazhatja ezt az energiaforrást, amit a magáningatlanok kb. 90%-ban ki is használnak. A szociális helyzetből adódóan sajnos sok hátrányos helyzetű ember a meglévő gázfűtés helyett inkább hagyományos tüzelőberendezéssel fűt, ennek következtében fűtési szezonban növekszik kerületünkben a szállópor mennyisége és a CO₂-kibocsátás.

10.5.3. Villamos energia

A kerület villamos energiával 100%-ban ellátott.

10.5.4. Alternatív energia

Kétségkívül korunk egyik legnagyobb kihívása az ésszerű és takarékos energiagazdálkodás. Ezek használata csak hosszabb távon és kismértékben érhető el. Elsősorban a napenergia felhasználása kerülhet szóba.

CÉLOK

1. A megújuló energiahordozók elterjedésének biztosítása és támogatása a lakosság és az intézmények körében

FELADATOK

1. A lehetséges gazdaságos és a környezeti szempontokat is figyelembevevő energiafelhasználás kialakításának felmérése az Önkormányzat tulajdonában, illetve kezelésében lévő épületeknél. Törekedni kell ezen értékek elérésére.
2. Energiatakarékosságot szolgáló korszerűsítések támogatása. Az energiatakarékosság érdekében a lakóházak és intézmények utólagos hőszigetelésének, homlokzati szigetelésének, fűtésszabályozó és mérő rendszer kiépítésének, valamint alternatív energia projektek támogatása, pályázatok.
3. A kerületi óvodákban, iskolákban hangsúlyos szerepet szánunk a környezetvédelemnek, a megújuló energiaforrások hiteles bemutatásának. Célunk a helyi fiatalok szemléletének tagítása, gondolkodásának korszerűsítése.

10.6. Zajvédelem

A hazai és a külföldi felmérések adatai azt támasztják alá, hogy a városi lakosság számára a zajterhelés jelenti az egyik legnagyobb környezeti problémát.

A közlekedéssel kapcsolatos hatások általában együttesen jelentenek légszennyezettségi és zajszintekkel kapcsolatos problémákat. Ezért a közúti forgalommal kapcsolatos intézkedésekben a levegőszennyezés csökkentésének és a zajvédelmi célok megvalósításának párhuzamosan, egymást kiegészítve kell megtörténnie.

A vasúti közlekedésből adódó zaj ma a kerületen keresztülmenő két vasúti vonalból adódik.

A Ferihegyi Nemzetközi Repülőtér légi közlekedéséből adódó zajterhelés csökkentésére a Budapest Airport Zrt. átfogó zajcsökkentő programot készített. A program tartalmazza pl. a passzív akusztikai védelmet és hajtóműpróbázó hely építését.

A közlekedési zajon kívül a kerületben a sokszor családi házas övezetben működő kisebb üzemek keltette zajterhelés jelent még problémát. További problémát jelent a kerület vendéglátó-ipari helyiségeinek zajterhelése, amely nagymértékben a vendégek közönségtől függ.

CÉLOK

1. A kertvárosi jelleg megőrzése, a határérték fölötti zajterhelések megszüntetése
2. A lakóterületekbe beékelődött zajterhelést okozó termelői tevékenységek fokozatos megszüntetése, a lakóterület elsődleges funkciójának érvényre juttatása
3. A lakóterületek éjszakai, munkaszüneti napokbeli és esti órákban érvényesülő zajterhelésének csökkentése
4. A közlekedésből eredő zajterhelés csökkentése

FELADATOK

1. Lakossági zajbejelentések kivizsgálása. A lakossági bejelentéseket a helyszínen kell vizsgálni, szükség esetén zajszintmérést kell végezteni és a mérési jegyzőkönyv alapján hatósági intézkedést kell tenni.
2. Telephely engedélyezési eljárás során a zajterhelés vizsgálata. A telephely engedélyezési eljárás során a szakhatóságoknak vizsgálnia kell a végzett munkafolyamatok zavaró környezeti hatásaként fellépő zajterhelést is. Hiányosságok megállapítása esetén a jegyző határidő kitűzésével kötelezi a telephely engedély jogosultját a hiányosságok megszüntetésére.
3. Zaj- és rezgésvédelmi követelmények érvényre juttatása a területrendezési, szabályozási tervekben. A településrendezési tervek környezetvédelmi fejezetének önálló zaj- és rezgésvédelmi dokumentációt kell tartalmaznia.
4. Zajterhelés kimutatása az építési tervekben. Az építési engedélykérelmekhez beadott tervdokumentációnak is tartalmaznia kell az épületbe tervezett zajforrásokat valamint a zajterhelés csökkentésének és a határérték feletti zajkibocsátás csökkentésének módját.
5. Az oktatási, egészségügyi, szociális intézmények zajterhelésnek kitett nyílászáróinak hangszigetelése.
6. A Ferihegyi Repülőtér zajszennyezésének folyamatos nyomonkövetése egy rákoshegyi magáningatlanon elhelyezett hitelesített mérőműszer felállításával.
7. A kerület családi házas övezeteiben ipari tevékenységet végzők engedélyeinek felülvizsgálata a zajkibocsátás csökkentése érdekében.

10.7. Levegőtisztaság-védelem

A kerület területén a levegőminőség szennyezettség szintje megfelel a fővárosi átlagnak, a belvárosi átlagnál azonban lényegesen jobb.

A kerületben az ipari tevékenységet végző légszennyező üzemek kötelesek légszennyezettségi adatokat benyújtani a Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség részére.

A kerület időszakosan fertőzött parlagfű és egyéb allergén növények által. A légkörben elsősorban a környezet határozza meg a kialakuló pollenkoncentrációt, ami sajnos elég magas a virágzás időszakában.

CÉLOK

1. Légszennyezettség csökkentése, különösen a főforgalmú utak mentén
2. Az immisszió csökkentése elsősorban a kritikus szennyezőanyagok (nitrogén-oxidok és por) kibocsátás-mérséklése révén
3. A kerület allergén növény fertőzöttségének a minimális szintre szorítása

FELADATOK

1. Az avarégetést szabályozó 1/1995. (I. 27.) számú Képviselő-testületi rendelet betartatása, az avarégetés csökkentése.
2. Zöldhulladék összegyűjtésének és komposztálásának önkormányzati támogatása. A lakosság részére az önkormányzat megvásárolja az FKF Zrt. lombgyűjtő zsákjait. Komposztálási program 2009. A „zöldjavak” lehetőség szerint helybeni hasznosításának fejlesztése.
3. Szilárd burkolat kiépítése. Támogatni kell a kerületben található földutak szilárd burkolattal való kiépítését. A csatornázás után az úttesteket teljes szélességében helyre kell állítani. Közterületek porzásának csökkentése. Az utak, utcák, padkák és egyéb fedetlen felületek rendszeres tisztításával, öntözésével, illetve lehetőség szerint talajtakaró növényzet telepítésével csökkenteni kell a felületi légszennyezést.
4. Többszintű növényzet telepítése főútvonalak mentén. A főútvonalak mentén a Fővárosi Önkormányzat bevonásával a légszennyezés és zajterhelés csökkentése érdekében többszintű növényzet telepítési tervének kidolgozása (Helikopter út mentén), védőfásítás.
5. Allergén növények irtása. Az allergén növények tekintetében a jogszabályok fokozott betartatása. A lakosság figyelmét a virágzási időszakok előtt aktív ismeretterjesztő kampánnyal kell felkelteni.

10.8. Közlekedés-szervezés

Kerületünk a főváros más külső kerületeire is jellemző közlekedési állapotot mutatja.

Tömegközlekedési szempontból a kerület változó mértékben ellátott, vannak olyan útszakaszok, ahol akár több alternatívát lehet választani, és vannak olyan területek ahol csak egy választás létezik.

A BKV 2008. augusztus végi-szeptember eleji járatátszervezése folytán a kerületben összesen 9%-kal nőtt a BKV járatok kapacitása és „kínálata”. Az Örs vezér tere és Rákoskeresztúr városközpont, valamint a városközpont és a kerület egyes részei között közlekedő járatokat összekapcsolták, így az átszállási kényszert kiváltva immáron minden kerületrésznek közvetlen kapcsolata van a kettős (piros) metróval (Örs vezér tere), vagy a hármas (kék) metróval (Kőbánya-Kispest) A kerületen belüli közlekedés is könnyebbé vált, az így felszabadult buszvégállomás pedig hamarosan parkká (Főtér) alakul. A decentralizált buszközlekedés számára 2010-ig megépül Budapest leghosszabb, 10,5 km hosszú buszkorridorja Rákoskeresztúr és az Örs vezér tere között. Az 1,2 milliárd forintos beruházás 80%-át uniós források állják majd.

A kerület északi részein halad keresztül a 80-as, azaz az Budapest–Hatvan–Miskolc, a déli részen pedig a 120-as, vagyis a Budapest–Újszász–Szolnok-vasútvonal.

A kerületben hat vasútállomás található, melyből öt (hatvani vonalon Rákosliget, Rákoscsaba-Újtelep, Rákoscsaba, a szolnoki vonalon Rákoshegy és Rákoskert) a Keleti pályaudvarról óránként kétszer induló személyvonatokkal 15-20 perc alatt elérhető. Mindegyik XVII. kerületi vasúti megálló rendelkezik P+R parkolóval, egyedülként a budapesti kerületek közül.

A hatodik, rákoskeresztúri megálló jelenleg nincs használatban, de felújításáról és újra megnyitásáról több vita is folyt az elmúlt években. Létesítését a hivatásforgalom növekedése hamar indokolttá teheti.

CÉLOK

Az önkormányzat célja a kerület közúti és kötöttpályás közlekedésének az összehangolása, hogy a lakosság célszerűen használja ki a tömegközlekedés és a kerékpáros közlekedés előnyeit, és javuljon a kerületrészek kapcsolata egymással és a városközponttal.

FELADATOK

1. A kerületben súly és sebességcsökkentő zónákat hoztunk létre, ezzel csökkentve a lakosság terhelését.
2. Bővítjük a tömegközlekedési lehetőségeket, hogy javuljon a kerületrészek kapcsolata
3. Kerékpáros közlekedés támogatása. Kerékpárutak kiépítése és biztonságos kerékpártárolók létesítése a közösségi közlekedési kapcsolatknál.

10.9. Ivóvíz ellátás

A kerület lakosságának ivóvízzel való ellátottsága mennyiségi és minőségi szempontból gyakorlatilag teljes körűen megoldott. Megteremtettük a lakosság biztonságos ivóvíz ellátásának feltételeit, a közterületeken kutak működnek, a játszótereken ivókatákat helyeztünk ki.

FELADATOK

1. A játszótereken, parkokban az ivókaták kihelyezésének a folytatása.

10.10. Természetvédelem

Budapest XVII. kerület Rákosmente területén jelenleg természetvédelmi terület a Fővárosi Önkormányzat oltalma alatt álló a Merzse-mocsár.

10.11. Havária

Budapest XVII. kerület területén bekövetkezendő haváriák esetén a környezetszennyezést az előidézőnek kell mihamarabb az Illetékes Hatóságok (pl.: Katasztrófavédelem, Polgári védelem, Tűzoltóság) felé bejelenteni és saját költségen megszüntetni.

10.12. Környezetvédelmet szolgáló egyéb önkormányzati intézkedések

1. A Képviselő-testület a környezetvédelem helyi gazdasági-pénzügyi alapjainak biztosítása céljából környezetvédelmi alapot tart fenn.
2. A Képviselő-testület fontos feladatának tekinti a környezeti ismeretek terjesztését és fejlesztését (óvodai nevelés, iskolai nevelés, képzés, művelődés, iskolarendszeren kívüli oktatás és továbbképzés, ismeretterjesztés). Lehetőségeihez mérten anyagi támogatást nyújt a környezetvédelmi tárgyú helyi kiállítások, konferenciák megrendezéséhez, illetőleg pályázatok díjazásához.
3. Az önkormányzat környezetvédelemmel kapcsolatos munkájába segítségképpen bevonja a civil szervezeteket a civil kerekasztalon keresztül.
4. Az Önkormányzat munkája során átfogó környezettudatos szemléletet és működést érvényesít és jelenít meg.
 - a. A közbeszerzési eljárások és eszközbeszerzések során előnyben kell részesíteni a környezetbarát és energiatakarékos technológiákat, illetve kisebb környezeti terhelést okozó termékeket és szolgáltatásokat.
 - b. A környezettudatos irányítási rendszer kidolgozása és bevezetése a polgármesteri hivatal és az önkormányzati intézmények, vállalatok részére.
5. Az egészséges életmóddal és a környezettudatossággal kapcsolatos szemléletformálás támogatása.

11. Megvalósítás

11.1. Alapelvek

Rákosmente Önkormányzata a programot az alábbi alapelvek mentén kívánja megvalósítani:

1. Együttműködés más intézményekkel és szervezetekkel
2. Nyilvánosság tájékoztatása
3. Lakosság és a civil szervezetek tevékeny bevonása
4. Aktív, meggyőző kommunikáció

EGYÜTTMŰKÖDÉS, KOORDINÁCIÓ

Az önkormányzat a környezetvédelem területén – a környezetvédelmi feladatok megoldásának minden szakaszában – együttműködik a

1. helyi és illetékes területi állami szervekkel
2. természetes személyekkel és szervezeteikkel, valamint
3. mindezek érdekvédelmi szervezeteivel, továbbá
4. más helyi és területi intézményekkel

Az önkormányzat folyamatosan vizsgálja annak lehetőségét, mely feladatokra hozhatók létre gazdaságosan – társulásban más önkormányzattal – közös környezetvédelmi beruházások, illetve milyen már működő beruházások közös fenntartásába tudna bekapcsolódni.

TÁJÉKOZTATÁS

Rákosmente Önkormányzata a program végrehajtása során a környezetvédelem és a környezeti adatok közérdekűségére való tekintettel nagy hangsúlyt fektet a nyilvánosság tájékoztatására. Az önkormányzat erre való tekintettel a rendelkezésre álló fórumokon (Hírhozó, honlap, kornyezet@rakosmente.hu) keresztül rendszeresen, legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot a program megvalósításáról és a környezet állapotáról.

A Képviselő-testület polgármesteri hivatala a rendelkezésre álló tájékoztatási eszközök segítségével a hatósági jogalkalmazás során mindenkinek biztosítja a jogot, hogy megismerhesse a környezetre vonatkozó tényeket, adatokat, így különösen a környezet állapotát, a környezetszennyezettség mértékét, valamint a környezet emberi egészségre gyakorolt hatását. Mindezen adatok nyilvánosságra hozatalát bárki kérheti a Képviselő-testülettől.

Az állampolgárok személyesen vagy képviselők útján társadalmi szervezeteik révén, illetőleg a települési önkormányzatok útján vesznek részt a helyi környezetvédelemmel összefüggő feladatok megoldásában. Az állampolgárok környezetvédelmi érdekeket szolgáló társadalmi szervezeteit megilleti az ügyféli jogállás.

LAKOSSÁG ÉS A CIVIL SZERVEZETEK BEVONÁSA

A köztisztaság és a környezetvédelem feladatainak ellátásában, valamint a mindenki által kívánatos körülmények fenntartásában nagy hangsúlyt kap a lakosok egyéni tevékenysége és szerepvállalása. Mivel a környezet mindannyiunk közös ügye, annak állapotáért is közös felelősséget viselünk. A demokratikus értékek közül e területen kiemelt jelentőséget kap a szubszidiaritás elve: annak követelménye, hogy a döntéseket az állampolgárokhoz legközelebb eső szinten hozzák meg és hajtják végre.

Sok olyan feladat van, amely leghatékonyabban az állampolgárok által végezhető el, illetve amelyeket a szabályozások kifejezetten az állampolgárok felelősségébe és kötelezettségébe utalnak. Ilyenek pl. a telekhez tartozó csapadékvíz-elvezető árkok tisztítása, hulladék illegális elhelyezésének tilalma, stb.

A közös felelősségvállalás és az egyéni szerepvállalás kifejezését, valamint a kerület közös identitásának megeremtését is szolgálják azok a közösségi programok, amelyek célja a kerület környezeti és köztisztasági állapotának javítása a lakosság aktív bevonásával. Ilyen programok (pl. erdőtakarítás, lakossági hulladékgyűjtési akciók, stb.) rendezésére az önkormányzat a jövőben is kiemelt hangsúlyt fektet.

A lakossági bevonását a környezetvédelmi feladatok ellátásába az önkormányzat ösztönző eszközök bevezetése révén is elő kívánja mozdítani. E célt szolgálhatják pályázatok kiírása, , motivációt erősítő rendezése, stb.

AKTÍV, MEGGYŐZŐ KOMMUNIKÁCIÓ

A környezetvédelem és a köztisztaság mindenki számára ismert fogalmak és védendő értékek, mégis megfigyelhető, hogy a lakosok ismerete és aktivitása elmarad a kívánatostól.

Ennek megváltoztatása érdekében az önkormányzat aktív, a lakosság meggyőzését és figyelmének felkeltését célzó tájékoztató és aktivizáló kommunikációt folytat.

11.2. Kommunikáció

CÉLOK

A program megvalósítása folyamán nagy hangsúlyt kap a célkitűzések, tervek és eredmények kommunikációja, valamint az egyes feladatok, kezdeményezések és programok bejelentése.

A kommunikációnak az alábbi kiemelt célokat kell követnie:

1. Lakosság és a civil szervezetek figyelmének felkeltése
2. Lakosság és a civil szervezetek bevonása és aktivizálása
3. Lakosság és a civil szervezetek tájékoztatása
4. Eredmények sikeres és hatékony ismertetése
5. Egységes kommunikáció: a kerület más kezdeményezéseivel és kommunikációs programjaival való kohézió megteremtése

CÉLCSOPORTOK

A környezetvédelmi program kommunikációja során az alábbi célcsoportok elérése szükséges:

1. Családok
2. Társasházak közös képviselői
3. Civil szervezetek

ESZKÖZÖK

A kezdeményezett projektek végrehajtása három pilléren alapszik.

1. Eseti jellegű akciók

Az ilyen látványos figyelemfelkeltő akciók elsősorban a szemléletformálást célozzák. A hétköznapiaktól eltérő események lényege, hogy a figyelem megragadása után fokozott érdeklődésre számot tartva képesek információkat eljuttatni a lakossághoz.

2. Folyamatos tájékoztatást célzó eszközök alkalmazása

Az átfogó és folyamatos kommunikáció elengedhetetlen feltétel a kerület célkitűzéseinek megvalósításához. Fontos hogy a lakosság rendszeresen értesüljön a változtatásokról, valamint az egyes akciókról és kezdeményezésekről. A Hírhozó c. újságban ezért önálló rovat indult a környezetvédelemmel és köztisztasággal kapcsolatos események propagálására, illetve a változtatások bemutatására. Külön elektronikus levélcímet létesítettünk a környezeti tárgyú észrevételek fogadására és megválaszolására: kornyezet@rakosmente.hu.

Önkormányzatunk ingyenesen hívható zöldszámot is működtet (06-80-217-217), amelyen fogadják a környezetvédelmi bejelentéseket.

A kerületi földrajz illetve biológia tanári munkaközösségek aktív bevonását tervezzük a kerület környezetvédelmi feladatainak megoldásában.

3. Gyakorlati átalakítások

A környezettudatos életmód irányába történő szemléletváltás mellett számos átalakítás és fejlesztés szükséges az Önkormányzat részéről. Ilyen lehet például pályázati rendszerek bevezetése, anyagi támogatások, helyi vállalkozásokkal történő együttműködés kialakítása, új jogszabályok meghozatala, régiók módosítása, stb..

12. Végrehajtás

A Képviselő-testület figyelemmel kíséri a környezetvédelmi programban meghatározott feladatok megoldását

Budapest, 2009.. október „ „

Riz Levente
polgármester